

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Πτυχιακή εργασία

**Η Διερεύνηση των Επιδράσεων που
Επιφέρει ο Βελονισμός στους Καρκινοπαθείς**

Ευάγγελος Μπέρος

Λεμεσός 2014

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Πτυχιακή εργασία

**Η Διερεύνηση των Επιδράσεων που
Επιφέρει ο Βελονισμός στους Καρκινοπαθείς**

Όνομα Φοιτητή: Ευάγγελος Μπέρος

Φοιτητική ταυτότητα: 2010241764

**Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: κα Κωνσταντίνου
Μαριάννα**

Λεμεσός 2014

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Ευάγγελος Μπέρος

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Νοσηλευτικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά και να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όσους με βοήθησαν για τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας.

Ιδιαίτερα την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου

κα Κωνσταντίνου Μαριάννα.

Καθώς θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και την κοπέλα μου για τη συνεχή τους στήριξη στη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Ο καρκίνος αποτελεί μια από τις πιο δύσκολες και σοβαρές ασθένειες ανά το παγκόσμιο. Οι κυριότερες μορφές θεραπείας για την αντιμετώπιση του είναι η χημειοθεραπεία και η ακτινοθεραπεία, οι οποίες όμως προκαλούν πολλές παρενέργειες στους ασθενείς με καρκίνο. Οι παρενέργειες αντιμετωπίζονται μέσω των εναλλακτικών μορφών θεραπείας με επικρατέστερη την θεραπεία του βελονισμού.

Σκοπός: Να καθοριστεί κατά πόσον ο βελονισμός ως μια εναλλακτική μορφή ιατρικής, αποτελεί αποτελεσματική προσέγγιση για βελτίωση των ανεπιθύμητων παρενεργειών της χημειοθεραπείας σε καρκινοπαθείς ασθενείς.

Υλικό και Μέθοδος: Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε στη παρούσα μελέτη ήταν συστηματική ανασκόπηση και αναζήτηση της σχετικής διεθνούς βιβλιογραφίας σε βάσεις δεδομένων (MEDLINE, PUBMED, Παντογνώστης) με λέξεις κλειδιά acupuncture, cancer, cancer pain, palliative care.

Αποτελέσματα: Η αναζήτηση κατέληξε σε 11 μελέτες οι οποίες δημοσιεύτηκαν κατά την περίοδο 2006-2013 και πληρούσαν τα προκαθορισμένα κριτήρια. Μέσα από την αναζήτηση της βιβλιογραφίας διαπιστώθηκε ότι ο βελονισμός είναι ευεργετικός στην αντιμετώπιση των διαφόρων παρενεργειών του καρκίνου. Η χρήση του βελονισμού ανακουφίζει τον καρκινοπαθή από το λεμφοίδημα, τον λόξυγκα, την ναυτία, τον εμετό, τον πόνο και την κατάθλιψη.

Συμπεράσματα: Η χρήση του βελονισμού επιδρά θετικά στα διάφορα συμπτώματα που παρουσιάζουν οι καρκινοπαθείς. Οι καρκινοπαθείς που έκαναν χρήση του βελονισμού εξέφρασαν ενδιαφέρον για μια μελλοντική επανάληψη της εναλλακτικής αυτής θεραπείας. Επιπρόσθετα είναι καθήκον του νοσηλευτή να γνωρίζει για τον βελονισμό και την χρησιμότητα του ώστε να μπορεί να βοηθά τον εκάστοτε ασθενή με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Λέξεις-κλειδιά: acupuncture, cancer, cancer pain, palliative care.

Abstract

Introduction: Cancer is one of the most difficult and serious diseases worldwide. The main types of care treatment is chemotherapy and radiotherapy, however these cause many adverse reactions to cancer patients. Adverse reactions are addressed through alternative forms of treatment. Acupuncture is the most commonly used therapy.

Aim: To determine whether acupuncture as an alternative form of medicine is an effective approach in order to improve the undesirable side effects of chemotherapy in cancer patients.

Material and Method: The method used in this study was a systematic review and search of existing literature databases (MEDLINE, PUBMED, Omniscent). Keywords are acupuncture, cancer, cancer pain and palliative care.

Results: The search resulted in 11 studies published from 2006 to 2013 and fulfilled the predetermined criteria. Through search of this literature, it was found that acupuncture is beneficial in treating the various adverse reactions of cancer therapies. Specifically, the use of acupuncture alleviates cancer patient from lymphedema,, hiccups, nausea, vomiting, pain and depression.

Conclusions: The use of acupuncture has a positive effect in the various symptoms which cancer patients experience. Cancer patients who have used acupuncture expressed interest in a future reoccurrence of this alternative method of therapy. Additionally it is the duty of the nurse to know about acupuncture and its benefits, so that help can be offered to the patient in the best possible way.

Keywords: acupuncture, cancer, cancer pain, palliative care.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	v
Abstract	vi
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	vii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	ix
ΣΥΝΤΟΜΑΓΡΑΦΙΕΣ	x
1. Εισαγωγή.....	1
2. Σκοπός:.....	4
2.1. Επιμέρους Στόχοι:.....	4
3. Υλικό και Μέθοδος:	4
3.1. Κριτήρια εισόδου των άρθρων:.....	5
3.2. Κριτήρια αποκλεισμού.....	5
4. Αποτελέσματα.....	7
4.1. Ποσοτικές Μελέτες.....	7
4.2. Ποιοτικές Μελέτες.....	15
5. Συζήτηση.....	25
6. Συμπεράσματα	28
7. Βιβλιογραφία	29

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Χαρακτηριστικά και αποτελέσματα ποσοτικών ερευνών που συμπεριλήφθηκαν στη συστηματική ανασκόπηση	17
Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά και αποτελέσματα ποιοτικών ερευνών που συμπεριλήφθηκαν στη συστηματική ανασκόπηση	24

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Εικόνα 1. Απεικόνιση αποτελεσμάτων της στρατηγικής αναζήτησης.....	6
--	---

ΣΥΝΤΟΜΑΓΡΑΦΙΕΣ

ΠΟΥ:	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
ΗΠΑ:	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής .
MFI scale:	Κλίμακα αποφυγής της πολυδιάστατης κόπωσης .
FACIT-F:	Λειτουργική Αξιολόγηση θεραπείας στη χρόνια ασθένεια-κόπωση.
UCFS:	Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στο Σαν Φρανσίσκο .
HAI:	Εργαλείο αξιολόγησης του λόξυγκα.
VAS:	Οπτική αναλογική κλίμακα.
ESAS:	Σύστημα Αξιολόγησης συμπτωμάτων Έντοντον (ερωτηματολόγιο).
CRFDS:	Cancer Related Fatigue Distress Scale.
CES-D:	Center for Epidemiological Studies Depression Scale.
SLDS-C:	Satisfaction with Life Domains Scale–Cancer.